

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף

עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]

מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת מנחות

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאו' = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - ע"י בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיך.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך

נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות

תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36

פעיה"ק ירושלים תובכ"א

טל : 571-2016 (02)

פ"ו רבי ישמעאל

גמ' סג: - סז:

ר' ישמעאל - עומר בא מחמש סאין שעורים [כך משוכח]
בשבת משלש [מוטב שירבה בהרקדה ולא ירבה מלאכות הרבה - בדאפשר לא טרחינן בשבת]
חכמים - תמיד שלש [כך סולת מובחר]
לר"ח סגן הכהנים בשבת - באדם, מגל, קופה א' ולא ג' [בדאפשר לא טרחינן בדאתעביד צורך גבוה]
רבה - שחט כחושה לחטאת ציבור - יביא שמינה וישחט אפי' בשבת ואולי ר' אמי חולק
שחט ב' חטאות טובות - לוקה על השני ואפי' נתכפר בשנייה
נמצאת הראשון אח"כ כחושה - לל"ק חייב [בתר מחשבה אזלינן],
לל"ב לרבא חייב, לרבה פטור [בתר מעשיו - כמצולת דגים עם תינוק - אפי' אי לא ידע שתינוק
טבע]

חולה שצריך ב' גרוגרות - עדיף לקצור עוקץ א' של ג' מב' עוקצים של א' [ממעט בקצירה]
עומר לכתחלה מן הקרוב לירושלים [כרמל - רך (לבי ר' ישמעאל - כרמל = כרמל - מבושל), אין
מעבירין על המצות]

{ כל זמן שעסוקין בעבודה אין נמסרין בידכם, נעץ חזיר צפרניו בחומה ונודעזעה א"י ד' מאות פרסה,
ארור שיגדל חזיר ויילמד בנו חכמת יוונית; מרדכי נקרא פתחיה שפוחת דברים ודורשן וכולל לשונות
("בלשן"); ויכוח ריב"ז וזקן בייתוסי על ממחרת השבת }

ספירת העומר לא ממחרת השבת כפשוטו [חמשים יום - ולא שבועות, תספר לך - תלו' בב"ד, כמנין
ימי החודש (ה"ר משולם - יובל) - ניכר וקבוע מאימתי (רש"י - להתחיל), כשתי הלחם - בתחלת
הרגל, ג"ש שבת משבועות - תחלת רגל, נ' יום ולא יותר, אל"ה איזה "שבת" בשנה מדובר?
ששת ימים תאכל מצות מן החדש]

אביי, בי רב אשי - מצוה למנות ימים ושבועות, אמימר - רק ימים [רק זכר למקדש]
קלי - ר"מ - מהבהבין השבלים באש, חכמים - חובטין ונותנים באבוב של נחושת מנוקב
אח"כ שטיחה, טחון עב, י"ג נפה

סולת הנותר - לת"ק נפדה וחייב בחלה [פטור הקדש רק בשעת גלגול]
ופטור ממעשר [דגנך ולא דיגון הקדש]
לר"ע - וחייב אף במעשר [מעות הקדש רק בצורך להם והשאר לא קידש]

מירוח עכו"ם -

ר"מ ור"י - חייב [רש"י - אין קנין להפקיע, דגנך דגנך - מיעוט אחר מיעוט לרבות]
ר' יוסי ור"ש - פטור מדאו' וחייב מדרבנן [רבא - משום בעלי כיסין (רש"י - יאמרו הוקח מישראל
פטור, יקנוהו לגוי למירוח ומפקע ממעשר)]
רבא - וכן מח' בגלגול עכו"ם [ראשית ראשית מתרומה] (ואין גזירה דאפשר ליפטור בהיתר (פחות
משיעור))
לר"פ ולרבינא - לכו"ע פטור [עריסותיכם]

רש"י סז. - סז:

לרש"י - שההפריש לפדיון חמור אסור בגיזה

לרש"י - תרומת חו"ל בטל ברוב

הכנסת תבואה במוץ - כעין מאכל בהמה שפטור ממעשר, במוץ שלא יראה פני הבית

מכניס תבואה במוץ - לרש"י - אכילת קבע אסור מדרבנן

לרש"י - רק טבל טמא אסור בהנאה

גמ' סז: - עב:

סוגיא דחדש:

שוקי ירושלים מלא קלי משקרוב העומר -

ר"י - דאין גזירה שמא יאכל [רבה - זכור הוא דנקטף ונטחן ביד, ורקידה על גבי נפה ;
אביי - דבדילין מחדש כל השנה ; לרב אשי (בדוּתא) - קמח קלי לא ראויין לאכילה]
ר"מ - שלא ברצון חכמים [שמא יאכל קודם] (רש"י עא. - דעסיק ב' טובא, ולא היה מקום פסידא - משא"כ
ביריחו)

עומר מתיר חדש בזמן ביהמ"ק [עד הביאכם (לרב ושמואל לעיכובא, לר' יוחנן ור"ל למצוה והלאו פקע
משהאיר לת"ק)]

ורחוקים מותרין מחצות [אין ב"ד מתעצלין]

משחרב ביהמ"ק - רב ושמואל - משהאיר המזרח (רש"י - נץ) [עד עצם היום הזה]

ור' יוחנן בן זכאי תיקן עד הערב [כשיבנה יטעון]

לר"י ולר' יוחנן ב"ז (לרנב"י לר' יוחנן ור"ל) - מסוף היום [עד עיצומו של יום - ועד בכלל]

חדש בחו"ל :

ר"פ ור' הונא בדר"י - מותר אור לי"ז [חדש בחו"ל דרבנן ולא חיישינן לספיקא דיומא]

רבנן דבי רב אשי - יום י"ז [דאו', ומספק אין תקנת ריב"ז]

אבוה דרבינא - אור לי"ח [דאו' וכו"ל] לכן חיישי לספיקא דיומא]

מנחות וביכורים (רש"י - של דגן) קודם העומר פסול

קודם שתי הלחם כדיעבד כשר [הותר מכללו להדיוט]

ספק אם השרישו באייר ועבר שתי הלחם ואח"כ עומר אם מותר למזבח

השרשת פירות האילן לפני שתי הלחם להביא ביכורים - ספק אי בתר הנצת/חנטת עלה

ספק בזרע חיטים של חדש ולא השרישו בשעת העומר אם הוי כמונח בכד או בטל לקרקע (ונ"מ
לאונאה, שבועה)

חיטים שבגללי בהמה - לטומאת אוכלין תלוי אם לקטן

זרעינהו - ספק אי הגידולין כשרים למנחות

הוציץ שבגללים (לא רך כבשר, ולא קשה כעצמות) ספק אי הוי "כלי גללים"

ספק בחיטים שירדו בעבים (רש"י - שתו ובלעו ספינה) אם מותר לשתי הלחם [אי הוי ממושבותיכם]

הביאה שלישי (רש"י - גמר פרי) - עקרה - עומר/עושר - שתלה - הוסיפה :

ספק אי אזלינן בתר העיקר אף לקולא

ואת"ל לא, ספק אי צריך לעשר העיקר שוב

עציץ שאינו נקוב ונקבו - מעשרין מהעיקר על התוספת [חדא זריעה היא] (רש"י - את"ל דלא אזלינן בתר
העיקר)

מירווח - שתל שיכולת וקרא עליה שם תרומה במחובר - ספק - אולי פקע "טבל"

אורז ודוחן פטורין מחלה ומחדש [לחם לחם ממצה דצריך באין לידי חימוץ]

תבואה, קמח, בציקות מצטרפין לשיעור לחדש, חמץ, מע"ש חוץ לירושלים, טומאת אוכלין (אבל לא
קליפות שעורין יבשות) [רש"י - לא הוי שומר]

עומר מתיר בהשרישה [אביב, חרמש, קמה : מתירין אפי' פחות מהן ; אשר תזרע בשדה]

ומח' ר' יונה ור' יוסי בר זבדא אי קודם לקצירה או הבאה

אסור לקצור ה' מינין [ראשית ראשית מחלה] קודם קצירת העומר (לגי' שלנו - קודם הבאת העומר)
[ראשית קצירכם]

חוץ מבית השלחין שבעמקים [רש"י - משום הפסד, רעות ופסול לעומר [וקצרתם את קצירה]],

לשחת : ר"י - כשהתחיל לפני שלישי - לתת לבהמה, ממשך

ר"מ - מתחיל לפני שלישי אפי' לתת לאדם (קליות) אבל לא לאחר שלישי

חכמים דר"מ - אפי' לפני שלישי קצירה היא ואסור

ר"ש - מותר לכתחלה (רש"י - לבהמה) אחר שלישי [רש"י - לשחת = "קצירה"]

ר"ע - לפני שלישי לאדם מותר, לאחר שלישי - לשמואל אסור, לר' יוחנן מותר

(ונ"מ להחשב הפסק (בלא חרש) לחייב ב' פיאות או הו"ל כתחלת קצירה)

לנטיעות [רש"י - שלא יפסדו, משום כלאים], משום מצוה [קצירכם]

(ומ"מ אין גודשין, ומניחם בצבתים בלי קישור)

בדיעבד קצירת העומר כשרה מן העומרין, היבש, מן הרחוק,
ביום או מאתמול לרבי [תקריב], וראבר"ש חולק [קצירה מצוה דא"א חוץ לזמנו דאל"ה לא היה
דוחה שבת (וחביבה מצוה בשעתה דוקא בהקטרה שכבר דחתה שחיטה את השבת)]

עומר דוחה שבת וטומאה [תקריב, מועדי ה']

לרבי אין קצירה דוחה שבת [אפשר מע"ש]

לרבי שתי הלחם מקודש בתנור לענין לינה, ובשחיטה לאקבועי (רש"י - מלשנותן לזבח אחר)

רש"י סט: - עב.

כלי גללים - רש"י שבת - שיש, כאן - גללי בהמה; כלי אדמה - לרש"י - שחיקת אבנים

ביצת נבלת עוף טהור - חציו בחוץ טהור - לרש"י דלא נחשב בשר כשאכלו אבראי

לרבי נטמאת מנחת העומר - לכתחלה יקצור ויעשה אחרת [לגי' רש"י שלנו - שלא יאמרו מותר ביחיד]